

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 311/2025 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om läget med alfa-PVP och om att förhindra dess spridning och om missbrukarvården

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 311/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Mia Laiho /saml:

Vilka konkreta åtgärder planerar ni för att få bukt med alfa-PVP,

hur stöds välfärdsområdena i fråga om utmaningar gällande alfa-PVP, till exempel för att säkerställa vårdrelaterad kompetens och tillräckliga vårdplatser,

hur har man planerat att förbättra tillgången till vårdplatser inom missbrukarvården för minderåriga,

planerar man en expertarbetsgrupp som ska göra nationella särskilda rekommendationer om hur avvänjningsvården vid alfa-PVP borde ordnas och genomföras,

har man övervägt att dela ut utrustning för att röka alfa-PVP t.ex. i samband med nålbytepunkter, där även kompetent missbrukspersonal samtidigt kan hänvisa till vård, och

hur garanterar man säkerheten för jour- och socialvårdspersonalen då alfa-PVP medför ett ännu allvarligare hot om våld och otrygghet för anställda inom missbrukarvården och för patienter och klienter?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Regeringen är mycket oroad över narkotikasituationen i Finland och spridningen av alfa-PVP. Regeringen har behandlat ärendet vid sin aftonskola och ministern för social trygghet och inrikesministern har sammankallat de centrala myndigheterna för att effektivisera metoderna för att bekämpa narkotikaproblem och utveckla missbrukarvården. Regeringen bereder nya metoder och har inlett ett program för att förebygga narkotikarelaterade dödsfall bland unga, för vilket finansiering på 10,9 miljoner euro har reserverats. I regeringsprogrammet ingår även andra projekt som syftar till att förbättra bekämpningen av till exempel ungdoms- och gängbrottslighet och organiserad brottslighet.

Inom programmet för att förebygga narkotikadödsfall bland unga, som utgår från regeringsprogrammet, utvecklas och verkställs metoder för narkotikabehandling och tillgång till vård i välfärdsområdena. Målet med programmet är att förbättra tillgången till vård och andra missbrukartjänster för minderåriga och personer under 25 år, servicens kompatibilitet, serviceutbudet, vård- och servicekedjorna och tjänsternas verkningsfullhet även med beaktande av minderårigas servicebehov. Åtgärderna omfattar också bland annat ökad medvetenhet om riskerna, utveckling av nya metoder för att minska skadeverkningarna samt utbildning av yrkesutövare. En andra utlysning av statsunderstöd riktade till välfärdsområdena öppnas snart.

I samband med programmet utvecklas även olika slags tjänster med låg tröskel, till exempel metoder som kan användas för att tjänsterna ska nå även personer som använder alfa-PVP. I sista hand är det välfärdsområdena som väljer vilka metoder som används. Till narkotikaanvändare har med fog delats ut sådana redskap för narkotikabruk som förebygger infektioner eller andra hälsorisker. Utdelning av utrustningen för att röka narkotika bedöms inte ha sådana effekter.

Den nationella handlingsplanen för alkohol-, tobaks-, drog- och spelprevention förnyas i år och syftet med den är fortsättningsvis att stödja det praktiska arbetet såväl i kommunerna som i välfärdsområdena. Det förebyggande rusmedelsarbetet är omfattande verksamhet som inkluderar många olika åtgärder och olika åldersgrupper. Stöd erbjuds bland annat i form av uppföljningsdata, informationspaket, material, seminarier för professionella samt kontaktpersonsverksamhet och interaktiva styrningsbesök i kommuner och regioner. Som en del av det förebyggande rusmedelsarbetet utvecklas också metoder för att bekämpa narkotikaanvändning i nattlivet. Vid sidan av uppdateringen av handlingsplanen förnyas också kvalitetsrekommendationerna för det förebyggande rusmedelsarbetet.

Alfa-PVP är en psykostimulant som även behandlas med andra behandlingsformer för stimulantberoende. God medicinsk praxis-rekommendationerna för behandling av narkotikaproblem tar också upp behandling av stimulantberoende. Utarbetandet av en särskild vådrekommendation har inte diskuterats vid ministeriet.

Alfa-PVP är inte den enda orsaken till ett eventuellt aggressivt beteende hos klienter eller patienter, men användningen av alfa-PVP har ökat hotet om och oron för våld. Säkerhetspersonalen är redan en vanlig syn vid tjänsterna, och nu har antalet setts över och ökats vid behov. De som arbetar inom missbrukarvården har utbildats i att hantera olika säkerhetssituationer. Det finns redan olika handlingsmodeller för att bemöta en aggressiv person, och det är skäl att öka utbildningen om dem även inom andra tjänster.

Alfa-PVP och relaterade problem bekämpas på bred front inom olika förvaltningsområden. Av säkerhetsmyndigheterna har i synnerhet polisen och Tullen en central roll i bekämpningen av att droger kommer ut på marknaden. Polisen och Tullen har stor förmåga att ingripa i narkotikahandel

som sker via krypterade direktmeddelanden och att stänga handelsplatser på darknet. Övervakningen är speciellt inriktad på langning och försäljning av väldigt farliga droger, dit alfa-PVP hör.

Polisen har även effektiviserat övervakningen av gatuhandeln. Målet är att ingripa i störande beteende och brott och att öka trygghetskänslan. Tyngdpunkten ligger på att förebygga narkotikabrott och gradera åtgärderna i stället för att ta till sanktioner. Polisen hänvisar till exempel drog-användare till missbrukarvård i stället för att enbart bötfälla dem. Dessutom utreder polisen narkotikabrott i syfte att kunna döma dem som sprider narkotika till straffrättsligt ansvar och därigenom minska utbudet av narkotika. Regeringen har förbundit sig att trygga polisnärvaron i hela landet.

Helsingfors 24.10.2025

Minister för social trygghet Sanni Grahn-Laasonen